

International Oil and Petrochemical Products Trading Floor

دکتر حسینی، وزیر امور اقتصادی و دارایی:

حرکت بورس کالا

به سمت بین المللی شدن جای خوشبختی است

از این شناخت است که ظرفیت و استعداد های ایران در حوزه اقتصاد فراتر از دستاوردهای آن است و اساسا دستاوردهای ایران در عرصه اقتصاد و در حوزه اقتصاد، متناسب و کافی و وافی ظرفیت های آن نیست. خوشبختانه با کار کارشناسی عمیق و سلیم، سند چشم انداز ایران در افق ۱۴۰۴ نوشته شده و تصویر آرمانی ایران ارائه شده است. خب برای محقق کردن این تصویر آرمانی ما نیاز داشتیم که یک تقسیم کار و ترتیب نهادی روشن و کارا داشته باشیم. این امر هم با ابلاغ سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و به دنبال آن، تدوین قانون اجرایی این سیاست ها تعریف شده و امروز ما می دانیم کجا می خواهیم برویم. می دانیم شایسته قرار گرفتن در کدام موضع اقتصادی هستیم و می دانیم ترتیب درست رسیدن به این تصویر آرمانی چیست. سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کارش همین بوده است. اما حتما استحضار دارید که این دو خیلی مهم بودند اما کافی نیستند. اینها لازمه کارند. اگر بخواهیم کار را انجام دهیم نیاز داریم که دست به کارهای مهمی بزنیم که آن همانا اصلاح ساختارهاست. طرح تحول اقتصادی را که ما مطرح کردیم و در واقع به نوعی اصلاح ساختار اقتصادی ایران نام گرفته و خودش را جانداخته و کمتر کسی هست که الان توجهش به این طرح جلب نشده باشد با همین نیت بود که اگر قرار باشد به آن تصویر برسیم، اگر قرار باشد آن ترتیبات نهایی را اجرا کنیم نیاز داریم ساختارهای اقتصادی ایران را هم اصلاح کنیم. برای اصلاح ساختار نیازمند به نوسازی هستیم. اصلاح نمی شود شما ساختارها را اصلاح کنید بدون آنکه دست به نوسازی بزنید. در صحبت های آقای هاشمیان هم بود که نمی شود با ساز و کار بازار

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين
خدمت همه حضار محترم سلام و عرض ادب دارم و خدا را شکر می کنم که امروز در این ساعات مبارک در خدمت شما هستیم.
تشکر می کنم از همه شما بزرگواران چه آنهایی که مقیم جزیره کیش هستید و اهل کیش و چه آنهایی که مهمان کیش هستید. به هر حال حضور در یک چنین رویداد مهمی قطعا یک خسته نباشید و خدا قوت گفتن به همه هموطنان و عزیزانی است که در راستای توسعه کشور تلاش می کنند. من هم سیاستگزاری می کنم از همه دست اندرکاران شکل گیری چنین کار بزرگی و رقم زدن چنین رویداد مهمی. تشکر می کنم به طور ویژه از فعالان بازار سرمایه و بورس کالا، از عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان، کارگزاران و همه آنهایی که وقتی استقبال می کنند از یک رویداد خوب، زمینه را برای یک رویداد خوب تر فراهم می کنند. تشکر می کنم از آقای هاشمیان و همکاران در بورس کالا و همچنین از اعضای محترم شورای بورس، مدیرعامل سازمان بورس جناب آقای دکتر صالح آبادی و دیگر همکارانم و سرانجام از همکاران وزارت نفت، شرکت پتروشیمی جناب آقای نژادسلیم و به طور خاص تشکر می کنم از نمایندگان رسانه های گروهی که انشاءالله این پیام شادی را به مردم ایران و منطقه و حتی مردم جهان مخابره می کنند. تشکر هم می کنم از جناب آقای مهندس کریمی به خاطر اینکه میزبان این همایش بودند.

من این توفیق را دارم که برای دومین بار در این سالن حضور پیدا می کنم. فکر می کنم دوستان خاطرشان هست که در نخستین جلسه دوستانی که حضور داشتند گفتم رفته رفته بنای اقتصاد دستوری در حال برچیده شدن از اقتصاد ایران است و امروز این مراسم یکی از همان پنجره هایی است که به همان سمت گشوده شده است. بایستی ولادت باسعادت امام رضای عزیز را نیز تبریک عرض کنم که در آستانه ۱۳۸۸/۸/۸ هستیم و خدا را شکر می کنم که نگین شفاف بورس نفت و پتروشیمی بر رکاب مرجان کیش نشست. کیش مروارید خلیج فارس و ساحل مرجانی اش قطعا انتخاب مفید و شایسته ای بود برای میزبانی این رویداد و تاسیس این بورس. انشاءالله که بر مردم منطقه کیش و ساکنین کیش هم مبارک باشد.

دوستان آنچه را که باید گفته می شد گفتند و بنده هم حرف جدیدی ندارم جز اینکه یک جمع بندی از فرمایشات دوستان داشته باشم. استحضار دارید که اقتصاد ایران، اقتصادی است با ظرفیت بسیار بالا. از هر حیث که بخواهیم تحلیل کنیم قطعا ایران دارای فرصت ها و ظرفیت های بسیار بالایی است. اساس تدوین سند چشم انداز ایران در افق ۱۴۰۴ هم برآمده

International Oil and Petrochemical Products Trading Floor

می شود. مطرح می شود که طلا آمده است، سکه هم به آن می پیوندند. این هم یکی دیگر از دستاوردهایی بوده که حاصل تلاش دوستان ما در سازمان بورس و بورس کالا بوده است.

اتفاقی که حالا امروز دارد می افتد این است که ما داریم حرکت می کنیم به این سمت که پوشش بورس را به لحاظ جغرافیایی بیشتر کنیم. در بورس تهران هم امکان معامله محصولات پتروشیمیایی توسط خارجیان بود ولی در بورس کیش این امکان بسیار گسترده تر شده و بسیار تسهیل شده لذا این تکلیفی که به عهده گذاشته شده مبنی بر اینکه ما حرکت کنیم به سمت بین المللی شدن بورس ها، در بورس کالا امروز دارد اتفاق می افتد و از این بابت هم بسیار جای خوشبختی است.

حرکت ها و برنامه های دولت در جهت حمایت از توسعه بازار سرمایه همچنان پابرجاست و ادامه پیدا می کند. من این وعده و اطمینان را به فعالان و همکاران عزیز در بازار سرمایه می دهم که روز به روز ترجیحات بیشتری برای این بازار

با توجه به مزایای بیشماری که برشمردم فراهم می شود. من به دو نمونه اشاره می کنم. در برنامه پنجم احکام متفاوتی دیده شده. یکی از این احکام آن است که معاملاتی که در بازار یا بورس کالا صورت می گیرد از انجام تشریفات معاملات معاف شود یعنی از مزایای ترک تشریفات بهره مند شود و این خود خیلی مزیت بالایی خواهد بود. انشاءالله لایحه ای که فوریت آن در مجلس تصویب شد و الان در کمیسیون اقتصاد هم تصویب شده - که همین جا من از نمایندگان کمیسیون اقتصاد و مجلس که شرف حضور هم دارند در مجلس ما تشکر می کنم - تصویب بشود آن ترجیح مالیاتی هم که آقای نژاد سلیم گفتند، فراهم می شود. در آنجا پیش بینی شده شرکت هایی که محصولات شان را در بورس کالا عرضه می کنند به تناسب عرضه محصولات شان در بورس کالایی از معافیت مالیاتی هم بهره مند شوند.

اما من می خواهم از همین فرصت استفاده کنم و به چند نکته مهم تاکید کنم. اگر می پذیریم که رقابت چیز خوبی است اگر می پذیریم که سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی نسخه شفاف بخشی است برای اقتصاد ایران بایستی الزامات آن را هم بپذیریم. نمی شود ما فرض کنیم که بازار محصولات پتروشیمی رقابتی می شود ولی بازار خوراک پتروشیمی رقابتی نشود. امکان ندارد. این جمع نقیضین محال است. اگر می خواهیم حرکت کنیم به سمت بازار رقابتی و ادعا بر این است که حرکت به سمت بازار رقابتی سبب جلب و افزایش انگیزه حضور بخش غیردولتی در اقتصاد می شود نمی توان به این فضایی که امروز در اقتصاد ایران وجود دارد و بخش بزرگی از اقتصاد ایران تحت عنوان بازار انرژی، حامل های انرژی در انحصار و چمبره قیمت های دولتی باقی است، امیدوار بود. این امکان پذیر نیست. چگونه می شود یک محصول اولیه یا ماده اولیه را قیمت گذاری کرد، بعد فرآورده های آن را قیمت گذاری نکرد. شما یکی از این محصولات را انتخاب کنید،

سنتی مباحثی چون رقابت و شفافیت را متناسب با دنیای امروز و واقعیت های امروز تامین کرد. اینجاست که نهادهای همچون نهاد بورس نقش آفرینی می کنند و اهمیت پیدا می کند. به همین دلیل در همین راستا بحث بورس در دولت جدی گرفته شد. یک نمونه اش اشاره ای بود که مطرح شد.

ما در سال ۸۴ وضعیت بازار سرمایه مان چگونه بوده و امروز به چه ترتیبی است. در سال ۸۴ کل معامله ای که در بازار سرمایه ایران چه در بورس کالا و چه در بورس اوراق بهادار صورت می گرفت ۸ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان بود که در پایان سال ۸۷ این عدد به ۲۲ هزار میلیارد تومان بالغ شد. ۸ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان به ۲۲ هزار میلیارد تومان رسید که اگر آن را با رشد بقیه حوزه ها در نظر بگیریم قطعاً رشد پرشتاب تری بوده است. امسال هم به رغم اینکه به هر حال با بحران جهانی مواجه بودیم. این رشد ادامه پیدا کرده تا جایی که طی ۷ ماهه اول سال حجم معاملات انجام

گرفته در بازار بورس اوراق بهادار و بورس کالا به عدد ۱۲ هزار میلیارد تومان نزدیک شده آن هم بدون در نظر گرفتن معامله مخابرات. چون ما منتظر هستیم ترتیبات معامله کامل شود.

به هر حال بازار سرمایه ایران روند رو به رشد خود را ادامه می دهد. این رشد هم فقط رشد کمی نیست. رشد کیفی است. یک شاخص کمی را که خدمت شما عرض کردم؛ حجم بازار. یک مقدار دیگر اگر دقت کنیم و متمرکز شویم روی همین بورس کالایی ببینیم چه اتفاقی افتاده است. حجم معاملات از ۲۴۰۰ میلیارد تومان در سال ۸۴ به ۸۱۰۰ میلیارد تومان در سال ۸۷ رسیده. در ۷ ماهه امسال از ۵ هزار میلیارد تومان عبور کرده اما ملاحظه می کنید که ما شاهد این هستیم که ابزارهای جدید مالی در این بازار عرضه شده. در سال گذشته ما شاهد عرضه معاملات آتی یا فیوچر بودیم آن هم با در نظر گرفتن ملاحظات شرعی. به نظرم ظرافت، سختی و حلاوت کار در اقتصاد ایران بر می گردد به این که شما بایستی از ابزارهای نوین استفاده کنی ولی بایستی خیلی ملاحظات را در نظر بگیری از جمله ملاحظات شرعی. مهم این نیست چه حجمی از فیوچر در سال گذشته در بورس کالای ایران شکل گرفته، مهم این است که متخصصین مالی ما موفق شدند بتوانند با علمای ما در معرفی این ابزار در قالب اسلامی و با رعایت نکات شرعی به تفاهم برسند و به توفیق دسترسی پیدا کنند که من از همین جا تشکر می کنم در عین حال از علما و اندیشمندانی که در این راستا به ما کمک کردند سپاسگزار می باشم.

اتفاق جالب دیگری که افتاد، تنوع محصولات بود. دوستانی که تحولات بورس کالا را دنبال می کنند خاطرشان هست که روزهای اول ما چند قلم کالا در بورس معامله می کردیم و امروز با سربلندی اعلام می کنند که حدود ۶۰ قلم محصول پتروشیمیایی و از این خانواده در بورس کالا معامله

طبق لایحه ای که تقدیم مجلس شده و کلیات آن نیز تصویب شده است، شرکتهایی که محصولاتشان را در بورس کالا عرضه کنند به تناسب عرضه محصولاتشان در بورس کالا از معافیت مالیاتی بهره مند می شوند

International Oil and Petrochemical Products Trading Floor

عمده‌ای از موادمش رای آورده کمک کنیم آرامش در جامعه ایجاد شود و همراهی مردم را داشته باشیم. شرط موفقیت این طرح همراهی مردم است که انشاءالله با کمک شما فراهم می‌شود. این را هم باز تاکید می‌کنم که اگر فکر می‌کنیم که می‌توانیم نهاده‌ها و حامل‌های انرژی را قیمت گذاری کنیم ولی بورس نفت و پتروشیمی داشته باشیم به نظرم به بن بست می‌رسیم. قطعاً امکان پذیر نیست. لذا امروز بنده صادقانه و صریح خدمت شما عرض می‌کنم که توفیق همین طرح هم در گرو اقدامات اصلاح ساختاری از جمله هدفمندسازی یارانه‌هاست.

به هر حال این سیاست انشاءالله اجرا می‌شود. به درستی هم اجرا می‌شود و ما شاهد این هستیم که همزمانی یک چنین اقدامی فواید بورس نفت را هم برای ما به ارمغان بیاورد. آقای دکتر صالح آبادی گفتند که ما و دیگر کشورهای صادرکننده نفت و صادرکننده گاز که حالا به تولیدکنندگان و صادرکنندگان پتروشیمی هم شهرت یافته ایم، متأسفانه در بازارهای جهانی گیرنده قیمت هستیم. به اصطلاح تجارت بین‌المللی **pricetaker** هستیم. در حالی که علی‌القاعده بالاترین ظرفیت و امکان برای ما فراهم است که به قیمت گذار تبدیل شویم. امروز ما در اقتصاد ایران این گام را برداشته ایم و از همین جا دعوت می‌کنم از همکاران مان در کشورهای منطقه که به ما در این اقدام بپیوندند. پیوستن آنها به این اقدام قطعاً سرعت تبدیل کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت به تعیین‌کنندگان قیمت را افزایش می‌دهد و این کاملاً امکان پذیر است. من امیدوارم مجموعه این اقدامات هم برای اقتصاد ایران هم برای اقتصاد منطقه آینده‌ای به مراتب بهتر از آنچه که در پیش است را رقم بزند. کیش هم به عنوان یک منطقه آزاد با توجه به نکاتی که جناب مهندس کریمی فرمودند، معافیت مالیاتی، سهولت آمد و شد تجار، بازرگانان، صنعتگران و همین‌طور پول و سرمایه مزیت‌های بسیار زیادی دارد. انشاءالله که این اقدام برای مردم ایران و مردم منطقه مبارک باشد.

به برکت وجود نازنین محمد صلی الله علیه و آله و سلم.

مثلاً نفت یا گاز. آن را قیمت گذاری کنید. بعد حلقه‌های بعدی را ببینید. کدامش را می‌توانید قیمت گذاری نکنید. همان شبیه‌ای که گاه پیش می‌آمد. فکر می‌کردیم که می‌شود قیمت خوراک که گاز باشد یا نفت را یارانه‌ای بدهیم ولی قیمت پتروشیمی را آزاد کنیم. خیلی زود متوجه شدیم که ادامه این سیاست امکان پذیر نیست. لذا امروز اقتصاد ایران یک کار مهم باید انجام دهد و آن این است که الزامات رقابت را بپذیرد. الزامات کارایی را بپذیرد. الزامات بهره‌وری را بپذیرد. طرح هدفمند کردن یارانه‌ها همین الزام را تامین می‌کند.

من احساس می‌کنم که ما در اطلاع‌رسانی مان موفق نبودیم که گاه یک نسخه شفابخش به مثابه یک داروی تلخ تلقی بشود. اگرچه برای شفا برخی مواقع ما باید تلخی دارو را تحمل کنیم ولی لازمه آن این است که دارو را درست معرفی کرده باشیم. من از فعالان اقتصادی، نمایندگان رسانه‌ای خواهش می‌کنم که این هجمه التهاب‌آفرینی که مانع اجرای این نسخه شفابخش می‌شود را کمک کنید کنار بگذاریم و تبدیلی کنیم به یک جنگ آرامش‌بخشی. اجرای این طرح برای اقتصاد ایران اجتناب‌ناپذیر است. گزارش‌های متعددی ارائه شده است. آخرین گزارش، گزارشی بود که مرکز پژوهش‌های مجلس ارائه کرده بود که طی ۸ سال آینده امکان صادرات نفت نخواهیم داشت. بنده خودم بارها و بارها این را با استفاده از دانش و تجربه‌ای که از محضر همکاران مسان در صنعت نفت فرا گرفته بودم عرض کرده‌ام که با این روندی که ادامه می‌دهیم در نیمه دوم دهه نود هر چه نفت می‌فروشیم باید برویم گاز وارد کنیم. خوب وقتی که این مشکلات را می‌بینیم، روند بی‌رویه مصرف را می‌بینیم. شدت اتلاف منابع را می‌بینیم. غیرشفاف بودن بازارها را می‌بینیم، چرا بخاطر بعضی تلخی دارو از مداوا اجتناب می‌کنیم. من خواهش می‌کنم از فعالان اقتصادی، از همکاران مان در بازار سرمایه که در جهت این موضوع و این کار به ما کمک کنید و از رسانه‌های گروهی هم خواهش می‌کنم که بیاییم حالا که اصل این طرح پذیرفته شده، فوریتش رای آورده، کلیتش رای آورده و بخش

